משרד החוץ-מחלקת הקשר

2726

** יוצא סודי

**

**

**

1/2

אל: בון , בריסל , האג , לונדון , פריס , רומא , אתונה ,
אנקרה , סינגפור , גנבה , וינה , קופנהגן , שטוקהולם ,
אוסלו , ברן , קנברה , מנילה , וושינגטון , אוטבה , טוקיו , ני ,
בוינוס איירס , מכסיקו , ברזיליה , נר: חוזם 562, מ : המשרד
דח: מ, סג: ס, תא: 010279, זח: 1600
נד: חומייני

סודי/מיידי

עם שובו של חומייני:-

1. חומייני נחת הבוקר בטהרן לקבלת פנים שהוערכה בחצי מליון ועד ל-2 מליון איש. בין מקבלי פניו כל מנהיגי הדת המרכזיים באיראן כולל שריעת מדארי.

2. החלטת חומייני לחזור ושובו באו מבלי שהביאו להתפטרות בחתיאר ושרים בממשלתו או של חברי מועצת העוצרים.

3. מנאומו של בחתיאר אמש ששודר ברדיו טהרן ראוי להגדיש:
א. הודיע מפורשות שלא יסבול קיומן של שתי ממשלות.
ב. קבע כי לאחר שנאבקו בדיקטטורה משך כל השנים אין מקום להקמתה של דיקטטורה מסוג אחר.

ג. מברך על בואו של חומייני ומוכן לקבלו כמדריך דתי ורוחני (כמותו ומנהיגי דת אחרים).

ד. האחריות לכל שפיכות דמים בעתיד מוטלת לחלוטין על מפירי החוק.

4. בימים שקדמו לשובו של חומייני נתקיימו מפגני כוח של הצבא כולל פתיחה באש שודאי יינרשמוי באוהדה. מתברר שלמרות ידיעות מרובות על התערערות בתוכו. מוכיח הכוח המרכזי ובעיקר בוחות היבשה תמיכה מופגנת בממשלה.

5. התנהלו באחרונה מגעים בין בחתיאר וחומייני באמצעות שליחים ואגרות ויתכן גם באמצעות הצרפתים והאמריקנים. שובו מעיד

בנראה שהושגה הבנה מסויימת זמנית וחלקית ושהתבטאה:

א. ממשלה מעורבת בהבטחת בטחונו של חומייני בנחיתתו ובשדה התעופה ומעורבת בטקסי קבלת הפנים.
ב. מתך רשות להתקהלויות ומניעת הצבא מהתערבות ומנוכחות בולטת אלא ובמידה ותחול הדרדרות.

לג' הצבא אינו פועל לפי שעה כגוף עצמאי ונשמע להוראות הממשלה. איום ההפיכה הצבאית עדיין קיים.

לג' מבחינתו של חומייני ניתן להניח שהוא מעונין למנוע בכל האפשר מלחמת אזרחים והתנגשויות בתוך הצבא ומכאן שיתכן ובמסגרת ״ההבנה״ ימנע מלהכריז מידית על ממשלה איסלאמית.

6. לגבי הימים הקרובים נראה שהיוזמה הינה בידי חומייני כשהאפשרויות הן:

א. לנצל את גלי האהדה ולהשליט רפובליקה איסלאמית בכל מחיר ובכל ההקדם בולל עמות עם הצבא. מהתבטאויותיו עד כה ומהעובדה שהצליח למעשה להביא ליציאת השאה ולהתפטרות שלושה ראשי ממשלה נראה שעשוי שיעדיף האפשרות הנ״ל. במקרה של עימות עלולות ההתנגשויות להתרחב עד לבדי מלחמת אזרחים, אי היציבות תימשך כולל מגמות ספרטיסטיות ברחבי המדינה והצבא עלול לבצע הפיכה. מאידך אין להוציא מכלל אפשרות התפטרות בחתיאר שתבוא בתוצאה מהתפוררות בצבא או בעקבות התפטרות המונית של חברי המג׳לס. (ידוע שמופעלים עליהם לחצים).

ב. יתכן והפגישה עם המציאות האיראנית, התגובות בקרב מנהיגי הדת האחרים, החשש ממלחמת אזרחים ולחץ המתונים שבקרב מקורביו יביאו לאפשרויות של פשרה. במסגרת זו ניתן להביא בחשבון דיונים של ממשל עם לגבי הקמת רפובליקה איסלאמית נשיהיה בודאי לטובת חומייני) או מאידך הכרזה על בחירות קרובות, דבר שעשוי להגביר הפילוג במחנה חומייני כי אז יאלצו המפלגות החדשות שנוצרו להתייחס לאפשרות של דיקטטורה איסלאמית.
7. המסע נגד הזרים בשבראש ארה״ב וישראל ימשך במטרה להביא לפנויים הכמעט מלא את המדינה ומבלי שהממשלה תגלה בשלב זה התנגדות ויש להניח שגם אל על תאלץ להפסיק פעילותה בקרוב. קרוב לוודאי שחוקים איסלאמים יונהגו ביתר נוקשות כבר בימים הקרובים. באשר לקהילה היהודית הרי שהתרבו החששות בעקבות ההתעוררות הדתית העצומה ולמרות שבימים האחרונים אין סימנים או התבטאויות אנטישמיות של גורמים דתיים.
מזתי״מ==

משרד החוץ-מחלקת הקשר

תפ: שהח,רהמ,סרהמ,שהבט,מנכל,סמנבל,ממתרם,אמן,ארבל2, אירא,אירב,מאסוק,אמלט,מרתים